

На основу члана 26. став 2. тачка 5., члана 158. и члана 159. став 3. Закона о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/03 и 22/06), директор Федералне управе цивилне заштите доноси

ПРАВИЛНИК

О ОРГАНИЗОВАЊУ И ФУНКЦИОНИСАЊУ ОПЕРАТИВНИХ ЦЕНТРА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се организација и начин функционисања Федералног, кантоналних и општинских оперативних центара цивилне заштите (у даљњем тексту: оперативни центри ЦЗ), одређује начин повезивања органа, служби и правних лица са надлежним оперативним центрима ЦЗ, утврђују подаци који чине садржај информација које се односе на податке о природној и другој несрећи које се достављају оперативним центрима ЦЗ, утврђују знаци за узбуњивање и одређују поступци грађана у случају објављивања знакова за узбуњивање због опасности од природних и других несрећа на подручју Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација БиХ) у складу са Законом о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа (у даљњем тексту: Закон).

Члан 2.

Федерални, кантонални и општински оперативни центри ЦЗ организују се и функционишу у складу са одредбама чл. 149. до 163. Закона, а на начин предвиђен овим Правилником.

Члан 3.

У складу са одредбама члана 149. став 2. Закона, оперативни центри ЦЗ се организују у саставу органа цивилне заштите и то:

- 1) Федерални оперативни центар ЦЗ у саставу Федералне управе цивилне заштите (у даљњем тексту: Федерална управа),
- 2) кантонални оперативни центри ЦЗ у саставу кантоналних управа цивилне заштите (у даљњем тексту: кантонална управа),
- 3) општински оперативни центри ЦЗ у саставу општинске службе цивилне заштите.

Оперативни центри ЦЗ из става 1. овог члана функционишу на подручју за које су формиран.

Члан 4.

Двије или више сусједних општина, а посебно општине у саставу града, могу формирати заједнички оперативни центар ЦЗ, како је предвиђено у члану 149. став 3. Закона, што се уређује одлуком или уговором о формирању заједничког оперативног центра ЦЗ који доносе општински начелници тих општина. То рјешење могу користити само неразвијене општине које немају материјалних могућности да у условима непостојања природне и друге несреће обезбиједи одговарајуће претпоставке за рад свог оперативног центра ЦЗ.

У одлуци односно уговору из става 1. овог члана уређује се: сједиште заједничког оперативног центра, начин попуне центра људством потребним за рад центра, обавезе општина у погледу набавке техничких и других средстава потребних за рад, начин прикупљања и дистрибуције података који се налази на надлежности општинског оперативног центра цивилне заштите са подручја свих општина за које се формира тај центар, вријеме рада центра прије и за вријеме постојања природне или друге несреће на подручју тих општина, начин финансирања свих потреба за рад тог центра и друга питања важна за организовање и рад тог центра ЦЗ за потребе општина које формирају заједнички општински оперативни центар ЦЗ.

Влада кантона и општински начелници општина које се налазе у сједишту кантона могу уговором или одлуком ријешити да у условима непостојања природне и друге несреће, кантонални оперативни центар врши и функцију општинског оперативног центра ЦЗ тих општина у времену од 16,00 сати тога дана до 08,00 сати наредног дана и у нерадне дане, ако оперативни центар тих општина не ради у том времену. У акту којим се одлучује о том питању морају се прецизно уредити питања која се односе на начин прикупљања и дистрибуције података са подручја тих општина и достављање тих података органима из члана 14. овог Правилника, као и обавезе општина према кантоналном оперативном центру ЦЗ.

Члан 5.

Оперативни центри ЦЗ функционишу и у миру и у рату на начин утврђен у одредбама чл. 151, 152. и 154. Закона и овим Правилником.

Члан 6.

У складу са одредбом члана 156. Закона, јавна и друга предузећа за телекомуникације која постоје на подручју Федерације БиХ морају омогућити обављање услуге бесплатног позива на број 121 оперативних центара ЦЗ, путем којег грађани и други могу јавити оперативном центру информације о свим врстама опасности и појавама природних и других несрећа које примите или за које сазнају.

Након међународног увезивања Босне и Херцеговине на јединствени европски број за хитне службе 112 и успостављања јединственог оперативно-комуникацијског центра за све врсте хитних ситуација у Босни и Херцеговини, јавна и друга предузећа за телекомуникације дужна су обезбиједити одговарајуће везе по том броју и за све оперативне центре ЦЗ из чл. 3. и 4. овог Правилника.

Посебни број 121 и његова намјена морају бити објављени на видном мјесту у телефонском именику, у прегледу важнијих бројева телефона на Интернету, у дневној штампи, јавној телефонској говорници, стамбеним и пословним зградама у којима грађани станују, односно раде и Web страницама органа цивилне заштите Федерације БиХ, кантона и општина.

II. УСЛОВИ, НАДЛЕЖНОСТ И НАЧИН РАДА ОПЕРАТИВНИХ ЦЕНТАРА ЦЗ

1. Услови за рад оперативних центара ЦЗ

Члан 7.

За рад оперативних центара ЦЗ морају се обезбиједити неопходни услови који се односе на простор, материјално - техничка средства и опрему што се врши према одредбама чл. 8. до 11. овог Правилника.

Опрема и средства оперативних центара ЦЗ за потребе информацијско-комуникацијске подршке треба да обезбиједи:

- 1) ефикасну организацију, функционисање и руковођење акцијама заштите и спашавања у природним и другим несрећама на савременим техничко-технолошким основама,
- 2) претпоставке за функционалну, технолошку доградњу (скалабилну) и фазну изградњу система за комуникацијску и информацијску подршку оперативних центара ЦЗ са аспекта оптималних организацијских, техничко-технолошких и економских рјешења.

Члан 8.

Основу за рад Федералног, кантоналних и општинских оперативних центара ЦЗ, обезбјеђују:

- 1) Системи за комуникацијску и информацијску подршку:
 - а) мултисервисна комуникацијска и информацијска мрежа: пренос говора, пренос података и пренос слике;

- b) комуникацијски систем преноса говора и података у условима стања природне и друге несреће;
 - c) мрежа широког подручја за велике удаљености повезане преко јавних комуникацијских или изворних комуникацијских линија (WAN) и LAN који представља групу рачунара у истој згради повезаних мрежним кабловима или системом бежичних мрежа (Wireless);
 - d) систем за интеграцију основних компонената система: Мултисервисне комуникацијске и информацијске мреже, Комуникацијског система преноса говора и података у условима стања природне и друге несреће, те WAN и LAN система бежичних мрежа.
- 2) Рачунарски системи и рачунарске мреже за информатичку подршку и аутоматизацију:
 - a) процеса руковођења акцијама заштите и спашавања у условима стања природне и друге несреће и
 - b) пословних процеса.
 - 3) Канцеларијска опрема и SW (software) и HW (hardware) алати за обраду и копирање докумената:
 - a) у електронском облику и
 - b) у папирном облику.
 - 4) Електроенергетски системи за обезбјеђење:
 - a) резервног напајања и агрегати и
 - b) системи за непрекидно напајање.
 - 5) Системи (системски, апликацијски и dBase) за подршку географском информационом систему (GIS):
 - a) системи за глобално позиционирање (GPS) и
 - b) остала потребна канцеларијска и видеоопрема.

Члан 9.

Изградња и опремање средствима и опремом оперативних центара ЦЗ за потребе информацијске и комуникацијске подршке у развоју и изградњи оперативних центара из члана 3. став 1. овог Правилника треба да буде у складу са документима развоја и усвојеним пројектним рјешењима за комуникацијску и информацијску подршку система заштите и спашавања ради обезбјеђења ефикасне организације, функционисања и руковођења акцијама заштите и спашавања у природним и другим несрећама, на савременим техничко-технолошким основама и у складу са растућим потребама и материјалним могућностима одговорних органа власти.

Питања из става 1. овог члана уређују се на јединственим основама за све оперативне центре ЦЗ по посебном пројекту техничко-технолошког и организацијског рјешења система за комуникацијску подршку руковођења акцијама заштите и спашавања у природним и другим несрећама.

Члан 10.

Сва рјешења у изградњи и опремању средствима и опремом оперативних центара ЦЗ за потребе информацијске и комуникацијске подршке кантоналних и општинских центара ЦЗ треба да испуне све захтјеве са аспеката компатибилности и интероперабилности са пројектованим и успостављеним рјешењима система за комуникацијску и информацијску подршку Федералног оперативног центра ЦЗ.

Члан 11.

Државни службеници и намјештеници који треба да врше операције за обезбјеђење комуникацијске и информацијске подршке оперативним центрима ЦЗ на системима из чл. 8, 9. и 10. овог Правилника, у свим оперативним центрима из члана 3. овог Правилника треба да буду у одговарајућем бројном стању са јасно израженим нивоима и врстама стручне спреме из домена телекомуникација и информационих технологија.

Број државних службеника и намјештеника, потребних за рад оперативних центара ЦЗ из чл. 3. и 4. овог Правилника, одређује се према условима који су утврђени у одредби члана 151. Закона.

2. Надлежности оперативних центара ЦЗ

Члан 12.

Федерални оперативни центар ЦЗ надлежан је за вршење следећих послова:

- 1) врши прикупљање, обраду и дистрибуцију података о свим облицима опасности од природних и других несрећа на подручју Федерације БиХ, за потребе надлежних органа Федерације БиХ и органа Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: БиХ) на начин предвиђен овим Правилником;
- 2) преноси наредбе Федералног штаба цивилне заштите у вријеме када тај штаб руководи акцијама заштите и спасавања;
- 3) прима, припрема и шаље извјештаје о предузетим мјерама и другим активностима надлежним органима Федерације БиХ и органима БиХ у току провођења активности на заштити и спасавању;
- 4) остварује стални контакт са кантоналним оперативним центрима ЦЗ, а по потреби и са општинским оперативним центрима ЦЗ, у вези прикупљања одговарајућих података и међусобне размјене података од значаја за Федерацију БиХ, односно кантон или општину;
- 5) преноси саопштења јавним медијима о подацима који се односе на природне и друге несреће са којима располаже;
- 6) врши примање и преношење информација за потребе тимова за деминирање;
- 7) пружа одговарајућу стручну помоћ кантоналним и општинским оперативним центрима ЦЗ која се односи на организовање и функционисање тих центара;
- 8) организује вршење послова на повезивању Федералног центра са даваоцима информација од значаја за Федерацију БиХ и органе БиХ и остварује сталну сарадњу са имаоцима система веза који су од значаја за рад и са одговарајућим оперативним центрима Оружаних снага БиХ и органа унутрашњих послова;
- 9) учествује у вршењу инспекцијског надзора над организацијом и радом кантоналних и општинских оперативних центара ЦЗ и провођење обуке припадника тих центара;
- 10) остварује сарадњу са одговарајућим органом Републике Српске и Дистрикта Брчко БиХ у погледу међусобне размјене података од значаја за заштиту и спасавање, а по налогу директора Федералне управе или захтјева државних органа БиХ врше и размјену тих података са надлежним органима сусједних држава;
- 11) врши и све друге послове који се односе на прикупљање, обраду и дистрибуцију података и информација о свим видовима природних и других несрећа на подручју Федерације БиХ, као и других послова који се законом и другим прописима ставе у надлежност Федералног оперативног центра ЦЗ.

Члан 13.

Кантонални оперативни центар ЦЗ надлежан је за вршење следећих послова:

- 1) прикупља и обрађује све податке и информације о природним и другим несрећама на подручју кантона и те податке доставља надлежним органима кантона и Федералном оперативном центру ЦЗ на начин предвиђен овим Правилником;
- 2) преноси наредбе Федералног и кантоналног штаба цивилне заштите у вријеме када ти штабови руководе акцијама заштите и спашавања на подручју кантона;
- 3) прима, припрема и шаље надлежним органима кантона извјештаје о мјерама и активностима које се предузимају у току спровођења акција на заштити и спашавању на подручју кантона;
- 4) остварује стални контакт са Федералним оперативним центром ЦЗ и поступа по налозима и захтјевима тог центра, као и општинским оперативним центрима ЦЗ на подручју кантона у вези прикупљања и међусобној размјени података о природним и другим несрећама на подручју кантона;
- 5) преноси саопштења јавним медијима кантона о подацима који се односе на природне и друге несреће са којима располаже;
- 6) врши примање и преношење информација за потребе тимова за деминирање кантона;
- 7) проводи одговарајуће мјере на организовању и функционисању општинских оперативних центара ЦЗ на подручју кантона и у тим питањима тим центрима пружа одговарајућу стручну помоћ и обуку припадника тих центара;
- 8) врши и све друге послове који се односе на прикупљање, обраду и дистрибуцију података и информација о природним и другим несрећама на подручју кантона, као и друге послове који се законом и другим прописима ставе у надлежност кантоналних оперативних центара ЦЗ.

Члан 14.

Општински оперативни центар ЦЗ надлежан је за вршење следећих послова:

- 1) врши прикупљање, обраду и дистрибуцију података о свим природним и другим несрећама на подручју општине и те податке и информације доставља надлежним органима општине и кантоналном оперативном центру ЦЗ, а према потреби и Федералном оперативном центру ЦЗ на начин предвиђен овим Правилником;
- 2) преноси наредбе Федералног и кантоналног и општинског штаба цивилне заштите у вријеме када ти штабови руководе акцијама заштите и спашавања на подручју општине;
- 3) прима, припрема и шаље извјештаје надлежним органима општине и кантоналном оперативном центру ЦЗ о мјерама и активностима које се предузимају у току спровођења активности на заштити и спашавању на подручју општине;
- 4) преноси саопштења јавним медијима општине о подацима који се односе на природне и друге несреће којима располаже;
- 5) остварује стални контакт са оперативним центрима ЦЗ сусједних општина и са кантоналним оперативним центром ЦЗ у вези међусобног достављања потребних података и информација о природним и другим несрећама и поступа по налозима и захтјевима кантоналног оперативног центра ЦЗ;
- 6) врши и све друге послове који се односе на прикупљање и дистрибуцију података о природним и другим несрећама на подручју општине које се законом и другим прописима ставе у надлежност тог центра.

3. Радно вријеме и начин рада оперативних центара ЦЗ

Члан 15.

Радно вријеме оперативних центара ЦЗ одређује се према одредбама члана 151. Закона. Према ст. 1. и 2. тог члана, Федерални и кантонални оперативни центри ЦЗ имају најмање пет извршилаца и раде непрекидно 24 сата сваки дан и у миру и за вријеме постојања природне или друге несреће на подручју кантона, односно Федерације БиХ.

У складу са одредбом става 2. члана 151. Закона, општински оперативни центри ЦЗ у миру раде најмање осам сати сваки радни дан, а за вријеме постојања природне или друге несреће ти центри раде непрекидно 24 сата сваки дан.

При одређивању дужине радног времена општинског оперативног центра ЦЗ у вријеме када не постоји природна или друга несрећа, полази се од процјене угрожености подручја општине природним и другим несрећама, величине подручја општине, броја становника и других чињеница које су од значаја за одређивање радног времена тог центра, о чему одлучује општински начелник на приједлог службе цивилне заштите општине.

Изузетно, када настане природна или друга несрећа на подручју општине, или постоји опасност од настанка те несреће, општински оперативни центар ЦЗ мора да ради непрекидно 24 сата сваки дан за чије се потребе ангажују сва лица која су запослена и распоређена за рад у том центру, о чему непосредно одлучује општински штаб цивилне заштите и центар ради непрекидно сваки дан док постоји стање природне или друге несреће, односно док престанак рада центра нареди општински штаб цивилне заштите.

Члан 16.

Федерални, кантонални и општински оперативни центри ЦЗ послове из своје надлежности утврђене у члану 149. став 1. и члану 152. Закона, а који су ближе дефинисани у чл. 12. до 14. овог Правилника, врше тако што прикупљају, обрађују и достављају надлежним органима власти информације и податке (у даљем тексту: информација) о свим врстама природних и других несрећа из члана 155. Закона, путем даваоца информација из чл. 153. и 157. Закона на начин предвиђен овим Правилником.

Прикупљање, обрада и достављање информација из става 1. овог члана одвија се унутар посебних комуникацијско-информацијских система појединих учесника заштите и спасавања и путем информацијско-комуникацијске подршке оперативних центара ЦЗ (121), према следећем:

- 1) Федерални оперативни центар ЦЗ информације прикупља и размјењује са органима, службама и правним лицима из члана 157. став 1. тачка 1. и став 2. Закона и са кантоналним оперативним центрима ЦЗ са подручја Федерације и органима и правним лицима из члана 36. тачке 1. овог Правилника;
- 2) кантонални оперативни центри ЦЗ информације прикупљају и размјењују са органима, службама и правним лицима из члана 157. став 1. тачка 2. Закона и са општинским оперативним центрима ЦЗ са подручја кантона и органима и правним лицима из члана 36. тачке 2. овог Правилника;
- 3) општински оперативни центри ЦЗ информације прикупљају и размјењују са органима, службама и правним лицима из члана 157. став 1. тачка 3. Закона и органима и правним лицима из члана 36. тачка 3. овог Правилника и са другим имаоцима функционалних система везе са подручја општине.

Члан 17.

Информације из члана 16. овог Правилника које сваки оперативни центар ЦЗ прима путем телефона, електронски или радио уређајем, евидентирају се као службена забиљешка и након тога се са том забиљешком поступа на начин предвиђен у члану 18. овог Правилника. За службену забиљешку користи се образац број 1 који се налази у прилогу овог Правилника и чини његов саставни дио.

Сваки оперативни центар ЦЗ информације из члана 16. овог Правилника прикупља и путем сталног праћења редовних информативних програма путем радија и ТВ који се налазе у оперативном центру ЦЗ и ако се путем тог програма сазна за неку информацију о појави или настанку природне или друге несреће,

оперативац у оперативном центру ЦЗ дужан је одмах предузети одговарајуће мјере како би добио званичну информацију о том догађају.

У вршењу послова из члана 16. овог Правилника општински оперативни центри ЦЗ дужни су поступати по захтјевима кантоналног и Федералног оперативног центра ЦЗ, а кантонални оперативни центри ЦЗ по захтјевима Федералног оперативног центра ЦЗ.

Члан 18.

Сваки оперативни центар ЦЗ прима информације по два основа и то: информације редовне (свакодневне) од даваоца информација из члана 157. Закона у договорено вријеме и информације од грађана и других субјеката који нису обухваћени одредбом члана 157. Закона (ванредне информације).

Када оперативни центар прими редовне информације у договорено вријеме, те информације обједињава у једну цјелину и формира јединствен извјештај, а онда га доставља органима који су одређени за пријем тог извјештаја према списку органа који се налази у центру.

Остале информације које нису обухваћене информацијама из става 2. овог члана, а које су адресиране на надлежни орган или појединца, оперативац у центру ЦЗ треба без обраде одмах прослиједити том органу, односно појединцу.

Члан 19.

Када оперативни центар ЦЗ прими ванредну информацију која није означена којем органу се треба доставити или за информацију сазна путем електронских медија који се налазе у оперативном центру ЦЗ у том случају дежурни оперативац у центру прво врши провјеру добијених информација у непосредном контакту са даваоцем информације, односно позива медиј путем којег је сазнао или од којег је добио наведену информацију ради провјере вјеродостојности и актуелности информације. Након тога приступа изради извјештаја и врши дистрибуцију тог извјештаја. Тај извјештај се доставља оном органу или више органа који су надлежни за пријем тог извјештаја. Одређивање органа којима треба доставити те информације оперативац у центру утврђује према списку органа који су надлежни за примање података о природним и другим несрећама које одреди директор Федералне управе за све оперативне центре ЦЗ (Федерални, кантонални и општински).

Члан 20.

Општински оперативни центар ЦЗ све информације из члана 19. овог Правилника, доставља оним општинским службама за управу на чију се област односи информација, који се одреде на основу списка органа из члана 19. овог Правилника, кантоналном оперативном центру ЦЗ и руководиоцу општинске службе цивилне заштите, а по налогу руководиоца те службе, информација се може доставити и општинском начелнику, предједавајућем општинског вијећа и општинским оперативним центрима ЦЗ сусједних општина.

Члан 21.

Кантонални оперативни центар ЦЗ информације из члана 19. овог Правилника доставља оном кантоналном органу управе на чију се област односи информација и одређује које информације треба доставити Федералном оперативном центру ЦЗ, те самостално поступа на следећи начин:

- 1) информацију доставља само оним кантоналним органима управе који су надлежни за област у којима се појавила опасност која може довести до настанка природне или друге несреће или је несрећа већ настала, на коју се информација односи, која се одређују према списку органа из члана 19. овог Правилника, као и општинској служби цивилне заштите оне општине на чијем се подручју појавила та опасност, односно настала несрећа ако процјени да је информација хитна и од значаја за општину;
- 2) Федералном оперативном центру ЦЗ достављају се само оне информације које се односе на природне и друге несреће које могу угрозити или су већ угрозиле живот и здравље већег броја људи и већи број материјалних добара или је несрећа захватила подручје двије или више општина или подручје цијелог кантона;

3) о информацијама из тач. 1. и 2. става 1. овог члана одмах упознаје директора кантоналне управе или другог овлаштеног државног службеника те управе и поступа по њиховим налозима.

Када се ради о ванредној и важној информацији, у том случају та информација се може доставити и премијеру владе кантона, председавајућем скупштине кантона, сусједним кантоналним оперативним центрима ЦЗ и другим кантоналним органима за које директор кантоналне управе или други овлаштени државни службеник те управе одлучи да се доставе.

Члан 22.

Федерални оперативни центар ЦЗ информације из члана 19. овог Правилника доставља федералном органу управе за којег утврди да је надлежан за ту информацију на основу списка органа који се налази у центру и самостално поступа на следећи начин:

1) информацију доставља само оним федералним органима управе за које се утврди да су надлежни за податке на које се информација односи;

2) информације примљене од даваоца информација из члана 36. тачка 1. овог Правилника, одмах доставља кантоналном оперативном центру ЦЗ на чијем се подручју појавила опасност за настанак природне или друге несреће или је несрећа, на коју се информација односи, већ настала;

3) о информацијама из тач. 1. и 2. става 1. овог члана одмах упознаје директора Федералне управе или другог овлаштеног државног службеника те управе и поступа по њиховим налозима.

Када се ради о ванредној и важној информацији, у том случају та информација се може доставити и премијеру Владе Федерације БиХ, замјеницима премијера, председнику и потпредседницима Федерације БиХ, председавајућим домова Парламента Федерације БиХ, Републичкој управи цивилне заштите Републике Српске, председавајућем Савјета министара Босне и Херцеговине и Влади Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине.

Којем од органа из става 2. овог члана информацију треба доставити одлучује директор Федералне управе или други овлаштени државни службеник те управе.

Члан 23.

Оперативци у федералном и кантоналним оперативним центрима ЦЗ и општинском оперативном центру ЦЗ који ради 24 сата сваки дан, дужни су да у односу на информације које приме у времену од 16 сати тога дана до 08 сати наредног дана, поступе на следећи начин:

1) ако се ради о информацијама које нису хитне, заводе се у Дјеловодник и наредног дана, на почетку радног времена писаним путем упознаје руководиоца оперативног центра ЦЗ, а након тога поступа по његовом налогу;

2) ако се ради о информацији која је хитна и ванредна, дежурни оперативац у кантоналном оперативном центру ЦЗ поступа на начин предвиђен у члану 21. овог Правилника, с тим да се та информација достави и руководиоцу општинске службе цивилне заштите општине на чијем се подручју десио догађај на коју се информација односи, а оперативац у Федералном оперативном центру ЦЗ поступа на начин предвиђен у члану 22. овог Правилника, док оперативац у општинском оперативном центру ЦЗ поступа на начин предвиђен у члану 20. овог Правилника.

Члан 24.

Федерални и кантонални оперативни центри ЦЗ и општински оперативни центри ЦЗ који раде 24 сата сваки дан, дужни су сваки дан сачинити редован писмени извјештај о свим примљеним информацијама у периоду од 16 сати тога дана до 08 сати наредног дана и тај извјештај доставити руководиоцу управе цивилне заштите, с тим да руководилац кантоналног оперативног центра ЦЗ има и обавезу да тај извјештај достави и Федералном оперативном центру ЦЗ и општинским оперативним центрима ЦЗ на подручју кантона на које се састављени извјештај односи, а општински оперативни центар ЦЗ извјештај доставља

руководиоцу службе цивилне заштите општине. Руководиоцима тих органа тај извјештај се доставља у осам сати на почетку радног времена.

У случају указане потребе, оперативни центар ЦЗ може руководиоцу управе цивилне заштите односно службе цивилне заштите општине из става 1. овог члана, доставити и ванредни писмени извјештај о примљеним информацијама, с тим да се такав извјештај подноси и у случају захтјева тог руководиоца.

Члан 25.

Сви оперативни центри ЦЗ, када добију захтјев средстава јавног информисања да им се дају одређени подаци из надлежности оперативног центра ЦЗ, тражене податке требају давати на начин предвиђен Законом о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 32/01) и Упутством за провођење Закона о слободи приступа информацијама у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 57/01), а у складу са Законом о заштити личних података ("Службени гласник БиХ", број 32/01). Тражене податке, по правилу, даје руководилац оперативног центра ЦЗ, а у његовом одсуству податке може дати и дежурни оперативац у оперативном центру ЦЗ.

О датој информацији из става 1. овог члана, дежурни оперативац који је дао информацију дужан је сачинити службену забиљешку и у њој навести садржај информације коју је дао и назив јавног медија коме је информација дата и о томе одмах упознати руководиоца оперативног центра ЦЗ и руководиоца органа цивилне заштите.

4. Књиге евиденције

Члан 26.

Сви оперативни центри ЦЗ воде следеће књиге евиденције:

- 1) Дјеловодник информација и аката (у даљњем тексту: Дјеловодник);
- 2) Архивску књигу.

Члан 27.

У књиге евиденције из члана 26. овог Правилника, уписују се следећи подаци, и то:

- 1) у Дјеловодник се уписују све информације и акти које оперативни центар ЦЗ прима на начин предвиђен у одредбама чл. 18. и 19. овог Правилника;
- 2) архивска књига се води према одредбама Уредбе о организовању и начину вршења архивских послова у органима управе и службама за управу у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 22/03).

Члан 28.

Свака информација коју прими оперативни центар ЦЗ евидентира се у Дјеловоднику на начин предвиђен у ст. 2. и 3. овог члана.

Евидентирање редовних информација из ст. 1. и 2. члана 18. овог Правилника врши се у свим рубрикама Дјеловодника одмах по пријему таквих информација.

Евидентирање ванредних информација из члана 19. овог Правилника врши се тако да се по пријему информације попуњавају само рубрике Дјеловодника предвиђене за пријем поште, а када информација буде обрађена и треба да се изврши њено достављање надлежном органу, онда се врши попуна рубрика Дјеловодника које су предвиђене за отпрему поште.

Члан 29.

Када се изврши достављање информације надлежном органу и изврши њено евидентирање у Дјеловоднику на начин предвиђен у члану 28. овог Правилника, онда је потребно ту информацију архивирати.

Архивирање информације из става 2. члана 28. овог Правилника, врши се тако што се отпремљеној информацији прилаже текст примљене информације и факс потврда о достављеној информацији и тако обједињена као једна цјелина одлаже у регистратор намијењен за архивирање информација.

Архивирање информације из става 3. члана 28. овог Правилника, врши се тако што се тексту достављене информације прилаже факс потврда о достављеној информацији и тако обједињена као једна цјелина се одлаже у регистратор намијењен за архивирање достављене информације.

Информације из ст. 2. и 3. овог члана, слажу се у регистратор према редослиједу редних бројева под којим су те информације заведене у Дјеловоднику.

Регистратори се чувају у жељезним или дрвеним ормарима који се закључавају.

Члан 30.

Дјеловодник се закључује на крају календарске године (31. децембра) службеном забиљешком. Та забиљешка уписује се иза последњег редног броја у Дјеловоднику и садржи: укупан број заведених аката од 1. јануара до 31. децембра, датум састављања забиљешке и потпис руководиоца оперативног центра ЦЗ.

Дјеловодник се може водити за више година ако је, послије закључивања Дјеловодника, остало довољно слободних листова да може задовољити потребе у наредној календарској години. Послије закључивања Дјеловодника, на првој наредној чистој страници напише се текућа календарска година и уписивање информација и аката почиње арапским бројем 1, 2, 3 и тако редом до краја те календарске године.

Члан 31.

Дјеловодник се израђује на хоризонталном папиру формату А4, са тврдим повезом, с тим да се на првој унутрашњој страни Дјеловодника налази упутство о начину попуњавања рубрика Дјеловодника.

Облик и садржај Дјеловодника, израђују се према обрасцу број 2, који се налази у прилогу овог Правилника и чине његов саставни дио.

За архивску књигу користи се архивска књига предвиђена у Уредби која је наведена у члану 27. тачка 2. овог Правилника.

III. ОРГАНИ, СЛУЖБЕ И ПРАВНА ЛИЦА КОЈИ СУ СЕ ДУЖНИ ПОВЕЗАТИ СА НАДЛЕЖНИМ ОПЕРАТИВНИМ ЦЕНТРОМ ЦЗ

Члан 32.

У циљу стварања услова да оперативни центри ЦЗ могу вршити примање и преношење информација надлежним органима или обавјештавати јавност о свим подацима који се односе на природне и друге несреће, органи, службе и правна лица из члана 157. Закона, дужни су се повезати са одговарајућим оперативним центром како је предвиђено у тој одредби. То повезивање се врши на начин утврђен у плану везе који се израђује према члану 157. став 3. Закона.

Повезивање из става 1. овог члана са одговарајућим оперативним центром ЦЗ организују и обезбеђују руководиоци органа цивилне заштите, и то:

- 1) повезивање са Федералним оперативним центром ЦЗ проводи Федерална управа са органима и правним лицима из члана 157. став 1. тачка 1. и става 2. Закона,
- 2) повезивање са кантоналним оперативним центром ЦЗ проводи кантонална управа цивилне заштите са органима и правним лицима из члана 157. став 1. тачка 2. Закона,

3) повезивање са општинским оперативним центрима ЦЗ проводи служба цивилне заштите општине са органима и правним лицима из члана 157. став 1. тачка 3. Закона.

Члан 33.

Органи, службе и правна лица из члана 157. став 1. Закона, који су повезани са одговарајућим оперативним центрима ЦЗ на начин предвиђен у члану 32. овог Правилника, дужни су вршити преношење свих информација које затражи оперативни центар ЦЗ са којим су повезани и тај центар на основу указане потребе најмање једном мјесечно информисати о стању функционисања властитог система веза који се односе на све поремећаје који утичу на рад система у циљу сазнања могу ли се информације оперативних центара ЦЗ примати и емитовати тим системом веза, како би оперативни центар ЦЗ могао благовремено одредити други орган, службу или правно лице за примање и емитовање информација оперативног центра ЦЗ.

Приликом добијања захтјева оперативног центра ЦЗ да се емитује одређена информација, орган, служба и правно лице из члана 32. овог Правилника дужни су одмах омогућити емитовање те информације, односно прекинути емитовање редовног програма на ТВ и радију, и емитовати достављену информацију, како је то утврђено у члану 161. став 2. Закона.

IV. ДОСТАВЉАЊЕ ИНФОРМАЦИЈА ОПЕРАТИВНИМ ЦЕНТРИМА ЦЗ О ПОЈАВАМА ОПАСНОСТИ И НАСТАНКУ ПРИРОДНИХ И ДРУГИХ НЕСРЕЂА И НАЧИНУ РАДА ТИХ ЦЕНТРА СА ПРИМЉЕНИМ ИНФОРМАЦИЈАМА

1. Достављање информација оперативним центрима ЦЗ прије настанка или непосредно по настанку природне и друге несреће и рад центара по тим информацијама

Члан 34.

Органи, службе и правна лица из члана 157. Закона који су повезани са одговарајућим оперативним центром ЦЗ према члану 32. овог Правилника, дужни су редовно - свакодневно оперативном центру ЦЗ достављати све податке о појавама и изворима опасности које могу изазвати настанак природне или друге несреће и тиме угрозити здравље и живот људи и материјалних добара на одређеном подручју. Те информације треба обавезно да садрже:

- 1) узрок који може довести до настанка природне или друге несреће;
- 2) мјесто појаве опасности, односно настајања одређене несреће;
- 3) вријеме појаве опасности, односно настајања одређене несреће;
- 4) последице које може изазвати или је изазвала та несрећа;
- 5) мјере које се предузимају ради спречавања настанка несреће;
- 6) потребна помоћ у снагама и средствима цивилне заштите ради спречавања настајања несреће.

Сваки орган, служба и правно лице из члана 157. Закона, дужни су оперативном центру ЦЗ достављати податке из става 1. овог члана о свим појавама и изворима опасности које се појаве у оквиру њихове надлежности, односно дјелатности којом се баве, а односе се на природне и друге несреће из члана 155. Закона.

Члан 35.

Када оперативни центар ЦЗ добије информацију о подацима из члана 34. овог Правилника, дужан је одмах започети непрекидну комуникацију са даваоцем информације и тражити додатне податке о извору опасности на коју се подаци односе и ту комуникацију одржавати све док постоји опасност која може довести до настанка природне или друге несреће.

Прикупљене податке, оперативни центар ЦЗ обрађује као цјеловиту информацију и одмах доставља органима из чл. 20. до 22. овог Правилника, према редослиједу који је предвиђен у тим одредбама.

2. Достављање информација оперативним центрима ЦЗ после настанка природне или друге несреће и начин рада центра по тим информацијама

Члан 36.

Када настане природна или друга несрећа даваоци информација дужни су сваку информацију о настанку природне и друге несреће и последицама које су настале од те несреће, сачинити информацију према листи питања која је утврђена у чл. 45. и 46. овог Правилника и одмах информацију доставити надлежном оперативном центру ЦЗ, и то:

- 1) федерални органи управе, федералне управне организације, службе и правна лица основана федералним законом, податке достављају - Федералном оперативном центру ЦЗ;
- 2) кантонални органи управе, кантоналне управне организације, службе и правна лица основана кантоналним законом, податке достављају - кантоналном оперативном центру ЦЗ;
- 3) општинске службе за управу, општинске управне организације, службе и правна лица основана општинским прописом и грађани, податке достављају - општинском оперативном центру ЦЗ.

Члан 37.

Када оперативни центар ЦЗ прими информације из члана 36. овог Правилника, одмах врши њихову обраду на начин што саставља извјештај о последицама које су настале по живот и здравље људи и материјалних добара од природне и друге несреће на угроженом подручју. У прикупљању потребних података за тај извјештај и достављање тих података оперативном центру ЦЗ обавезно учествују и припадници општинске службе цивилне заштите, чланови општинског штаба цивилне заштите који се налазе на терену на којем је дошло до настанка природне и друге несреће и повјереници цивилне заштите који се налазе на угроженом подручју.

Извјештај из става 1. овог члана, саставља се према обрасцима о извјештавању бр. 4/1 до 12 који се налази у прилогу овог Правилника и чине његов саставни дио.

Састављени извјештај оперативни центар ЦЗ доставља сљедећим органима, и то:

- 1) општински оперативни центар ЦЗ извјештај доставља општинском штабу цивилне заштите, општинској служби цивилне заштите и кантоналном оперативном центру ЦЗ;
- 2) кантонални оперативни центар ЦЗ извјештај доставља кантоналном штабу цивилне заштите и кантоналној управи ЦЗ, а Федералном оперативном центру ЦЗ доставља само оне информације које се односе на природне или друге несреће које су угрозиле подручје једне или више општина или подручје цијелог кантона, а по налогу команданта или начелника кантоналног штаба цивилне заштите, Федералном оперативном центру ЦЗ се достављају и други подаци за које се процијени да би били од користи за информисање Федералног штаба цивилне заштите;
- 3) Федерални оперативни центар ЦЗ извјештаје доставља Федералном штабу цивилне заштите и Федералној управи цивилне заштите и стално одржава комуникацију са кантоналним оперативним центром ЦЗ на чијем је подручју настала природна или друга несрећа и тражи достављање допунских података.

У случајевима из става 1. овог члана, сваки оперативни центар ЦЗ одржава сталну комуникацију са даваоцем информација, тражи потребне податке, обрађује примљене податке и одмах доставља органима из става 3. овог члана и тако поступају непрекидно док трају активности на спашавању угрожених људи и материјалних добара, односно до окончања активности на санирању насталих последица на подручју које је погођено природном или другом несрећом.

Члан 38.

У току трајања активности на спашавању људи и материјалних добара и отклањању последица проузрокованих природном или другом несрећом, оперативни центри ЦЗ дужни су поступати по наредбама штабова цивилне заштите који на угроженом подручју руководе акцијама заштите и спашавања.

Члан 39.

На основу извјештаја из члана 37. овог Правилника, штаб цивилне заштите који руководи акцијама заштите и спашавања на угроженом подручју одлучује које мјере заштите и спашавања треба проводити и које снаге и средства треба ангажовати на спровођењу тих мјера и одлучује о свим другим питањима из своје надлежности која су од значаја за руковођење акцијама заштите и спашавања.

Члан 40.

Оперативни центар ЦЗ извјештаје из члана 37. саставља и доставља органима из става 3. члана 37. овог Правилника, према следећим роковима:

- 1) одмах након проглашења природне и друге несреће (први извјештај), а најкасније у року од прва четири сата од проглашења настанка несреће;
- 2) први дан након проглашења природне и друге несреће - сваких 6 сати или по потреби чешће;
- 3) наредних шест дана - сваког дана по једном или по потреби чешће;
- 4) после седам дана - сваких седам дана по један извјештај и тако све до момента када штаб цивилне заштите који руководи акцијама заштите и спашавања престане са својим радом.

Сваки извјештаји треба да обухвати укупне податке који се прикупе до момента упућивања извјештаја надлежном штабу цивилне заштите.

Члан 41.

Када орган власти који је прогласио стање природне или друге несреће, прогласи да је престало стање природне и друге несреће, сваки штаб цивилне заштите који је током трајања природне и друге несреће примао извјештаје из члана 37. овог Правилника, саставља завршни извјештај о активностима које су се проводиле током трајања акција на спашавању, односно на отклањању насталих последица и подацима о насталим последицама.

Завршни извјештај из става 1. овог члана садржи нарочито: назив органа власти који је прогласио настанак природне и друге несреће, датум проглашења те несреће, врста несреће, простор обухваћен несрећом, укупне податке о последицама које су настале у односу на живот и здравље људи и на материјална и друга добра; мјере и активности које су предузимане на спашавању и на отклањању последица; укупне податке о снагама и средствима која су била ангажована на спашавању и на отклањању последица, датум када је надлежни орган донио одлуку о престанку природне или друге несреће и друге податке битне за утврђивање укупних штета које су настале од природне или друге несреће.

Завршни извјештај из става 1. овог члана доставља се следећим органима:

- 1) општински штаб цивилне заштите - општинском начелнику и општинском вијећу,
- 2) кантонални штаб цивилне заштите - влади кантона,
- 3) Федерални штаб цивилне заштите - Влади Федерације.

Завршни извјештај из става 1. овог члана, органи из става 3. овог члана, којима је достављен завршни извјештај, користе за одлучивање о додјели одговарајуће помоћи подручју које је захваћено природном или другом несрећом и за утврђивање мјера за доградњу одређених питања у систему заштите и спашавања на

подручју општине и кантона, односно Федерације, за које ти органи процијене да су потребне у доградњи тог система.

Члан 42.

Општинске службе цивилне заштите, односно кантоналне управе цивилне заштите, сваке године, у децембру, састављају збирни извјештај о свим природним и другим несрећама које су се догодиле на подручју општине, односно кантона, њиховим посљедицама по људе и материјална добра, предузетим мјерама и подацима о укупном људству и средствима која су била ангажована на спашавању угрожених људи и материјалних добара и отклањању насталих посљедица са приједлогом мјера које су важне за доградњу система заштите и спашавања на подручју општине, односно кантона.

Збирни извјештаји из става 1. овог члана израђује се на основу завршних извјештаја из члана 39. овог Правилника, које су у току године састављали штабови цивилне заштите и других података којима располажу службе цивилне заштите општине, односно кантоналне управе.

Збирни извјештај доставља се органима из одредбе става 3. члана 41. овог Правилника с циљем да ти органи, на основу података датих у том извјештају могу утврдити одређене мјере за доградњу система заштите и спашавања у односу на питања за која се процијени да су важна за ефикасно функционисање тог система.

3. Природне и друге несреће о којима даваоци информација достављају податке оперативним центрима ЦЗ

Члан 43.

У складу са одредбом члана 155. Закона, даваоци информација дужни су оперативним центрима ЦЗ достављати податке о појавама и посљедицама које су настале дјеловањем природних и других несрећа, и то: земљотреса; поплава; пожара; клизања терена и снежних лавина и наноса; нагомилавања леда на водотоцима и комуникацијама; удара грома, јаких вјетрова, густе магле, јаких мразева, великих врућина и суша; саобраћајних удеса у жељезничком, друмском, ријечном и ваздушном саобраћају; експлозија, рушења и других катастрофа у рудницима; испуштања или просипања штетних и отровних материја; загађивања ријечних токова, земљишта и околиша; рушења или прелијевања брана на хидроакумулацијама; хаварија и већих кварова у индустријским постројењима; заразних болести код људи (епидемије); заразних болести код животиња (епизоотија); заразних болести код биља (еписитије); радиолошко - хемијско - биолошке контаминације; тровања људи храном или водом; оштећењима електричне или водоводне мреже, нафтовода, плиновода (гасовода), телекомуникација или саобраћајне мреже; проналажења минско-експлозивних средстава (МЕС) и неексплодираних убојних средстава (НУС) и других појава и опасности које својим дјеловањем могу угрозити живот и здравље људи и уништити материјална добра.

4. Подаци који се односе на садржај информација и вријеме достављања тих информација оперативним центрима ЦЗ

Члан 44.

Сваки давалац информације дужан је све информације о настанку опасности или настанку неке природне или друге несреће из члана 43. овог Правилника, доставити надлежном оперативном центру ЦЗ у роковима који су утврђени у одредби члана 40. став 1. овог Правилника.

Члан 45.

Информације које се оперативном центру ЦЗ достављају одмах, а најкасније за прва четири сата од настанка природне или друге несреће из члана 40. став 1. тачка 1. овог Правилника, обавезно треба да садржава нарочито сљедеће податке, и то:

- 1) врста природне или друге несреће (назив несреће);
- 2) вријеме настанка несреће;

- 3) подручје на којем се појавила несрећа (насељена или не насељена мјеста);
- 4) узрок настанка несреће;
- 5) последице које се односе на људске жртве (орјентациони број погинулих, теже и лакше повријеђених или несталих);
- 6) последице настале на материјалним добрима (стамбеним, комуналним, привредним и инфраструктурним објектима);
- 7) предузете мјере на заштити и спашавању угрожених и настрадалих људи и материјалних добара;
- 8) потребна помоћ у снагама и средствима цивилне заштите, за које се зна да општина не посједује и
- 9) друге податке са којима располаже давалац информације.

Члан 46.

Информације које се оперативном центру ЦЗ достављају послје истека времена од првих четири сата од момента настанка природне или друге несреће, поред података из члана 45. овог Правилника, треба обавезно да садрже још и следеће податке, и то:

1) **ако се ради о земљотресу:**

- подручје које је захваћено земљотресом;
- интензитет и епицентар земљотреса;
- претпостављени број затрпаних и несталих људи;
- орјентациони број евакуисаних становника;
- у ком облику и ко је предузео мјере за отклањање последица.

2) **ако се ради о поплави:**

- број поплавлених стамбених објеката грађана (објекти становања и помоћни објекти),
- број поплавлених објеката у власништву правних лица,
- број угрожених објеката грађана и других објеката,
- број угрожених и настрадалих људи,
- број евакуисаних људи,
- број евакуисаних људи који су враћени у своје домове,
- број угрожене и настрадале стоке,
- уништено саобраћајница (изражено у метрима),
- оштећено саобраћајница (изражено у метрима),
- успостављен саобраћај на путевима и жељезници,
- поплавлено обрадивих површина у хектарима,
- оштећења настала на електро-дистрибутивној мрежи (изражено у метрима),
- оштећења настала на електро-дистрибутивним објектима (трафо станице и др.),
- оштећења настала на објектима водовода (резервоари, пумпе и др.),
- оштећења настала на водоводној мрежи (изражено у метрима),
- оштећено хидроелектрана,
- оштећено телекомуникацијске мреже (изражено у метрима),
- оштећено телекомуникацијских станица и других телекомуникацијских објеката,
- оштећено водостаница и других водо објеката,
- оштећено ПТТ мреже (изражено у метрима),

- оштећено ПТТ станица и других ПТТ објеката,
- тенденција раста водостаја,
- прекид рада код поплавлених правних лица (изражено у сатима),
- обустава рада школа,
- које су мјере предузете на санацији последица.

3) **ако се ради о пожару:**

- број угрожених објеката или величина угрожених површина (шума, воћњака и сл.),
- које су снаге и којим средствима учествовале приликом локализовања и гашења пожара,
- локације евакуисаног становништва (њихов број) са подручја угроженог пожаром,
- број евентуално повријеђених и настрадалих људи и стоке,

4) **ако се ради о клизању терена, сњежним лавинама и наносима:**

- мјесто или ближе одређење гдје је дошло до клизања земљишта и одрона земље, односно сњежних наноса и лавина,
- број угрожених домаћинстава (исказати укупан број и број чланова домаћинства),
- површина захваћена клизиштем и одроном (изражена у м²),
- број угрожених објеката правних лица (број, назив и мјесто и ближе одређење),
- број угрожених индивидуалних стамбених објеката и привредних објеката,
- угрожено путева у друмском саобраћају (изражено у метрима),
- дужина оштећене путне мреже (локалних, регионалних и магистралних путева),
- оштећено или угрожено жељезничких пруга, које се не могу користити (изражено у метрима),
- које су мјере предузете на санацији насталих последица.

5) **ако се ради о нагомилавању леда на водотоцима и комуникацијама:**

- означити ријеке на којима је дошло до стварања леда и ледених баријера (изражено у метрима),
- означити дијелове комуникације на којима је дошло до стварања леда и ледених баријера (изражено у метрима),
- последице које су настале гомилањем леда (излијевање ријека, хаварије на објектима и друго)
- које су мјере предузете на санацији последица.

6) **ако се ради о удару грома, јаком вјетру, густој магли, јаким мразевима, великим врућинама и суши:**

- број угрожених, настрадалих и погинулих људи,
- угрожавање услова нормалног живота људи,
- број оштећених објеката становања и објеката правних лица (податке исказати бројчано),
- какве су мјере предузете за отклањање насталих последица.

7) **ако се ради о саобраћајним удесима у жељезничком, друмском и ваздушном саобраћају:**

- гдје и када је дошло до удеса (исказати тачан датум и сат удеса),
- број угрожених, настрадалих и погинулих људи,
- да ли је неки од учесника у удесу превозио опасне, запаљиве, биолошке и радиоактивне материје,
- које су мјере предузете на санацији насталих последица.

8) **ако се ради о експлозији, рушењу или другој несрећи у рудницима:**

- број угрожених, настрадалих и погинулих људи,

- последице izazvane eksplozijom, rušenjem или другом несрећом,
- које су мјере предузете на санирању последица.

9) **ако се ради о испуштању или просипању штетних и отровних материја:**

- објекат или подручје гдје је дошло до испуштања и просипања штетних или отровних материја,
- врста, количине и узрок просутих штетних или отровних материја,
- контаминирана површина земљишта (изражена у м²),
- угрожен водоток или извориште питке воде (мјесто и на којој дужини),
- број затрованих људи (лакше - теже),
- које су мјере предузете на санирању насталих последица.

10) **ако се ради о загађивању ријечних токова, земљишта и околиша:**

- врста и количина загађивања,
- узрок загађивања (по могућности исказати узрочнике загађења),
- површина земљишта захваћена загађивањем (ако је у питању водоток или извориште треба исказати у којој дужини и тачна мјеста загађених водотока и изворишта),
- број затрованих људи (лакше-теже),
- количине затроване рибе и животиња,
- које су мјере предузете на санацији последица.

11) **ако се ради о рушењу или прелијевању брана на хидроакумулацијама:**

- назив бране на којој је дошло до рушења или других оштећења,
- број угрожених, настрадалих и погинулих људи,
- остале посљедице (материјална штета, поплаве и др.),
- које су мјере предузете на отклањању насталих последица.

12) **ако се ради о хаварији и већим кваровима на постројењима правних лица:**

- означити правна лица у којима је дошло до хаварије и на којим уређајима (већи или мањи кварови),
- ради ли се о објектима у којима се производе хемијски и други производи који могу угрозити људске животе,
- количина хемијских и других материја испуштених у случају хаварије или већих кварова,
- последице хаварије и већих кварова у односу на живот и здравље људи и даљи рад правног лица,
- које су мјере предузете на отклањању насталих последица.

13) **ако се ради о заразним болестима код људи (епидемије):**

- када и гдје су откривене заразне болести,
- број заражених људи,
- врсте заразне болести,
- узроци појаве заразне болести (уколико се располаже са овим податком),
- које су мјере предузете ради спречавања даљњег ширења заразе (ограничено кретање становништва, престанак рада школа и др.).

14) **ако се ради о заразној болести код животиња (епизоотије):**

- врста заразне болести,
- врста и број животиња захваћених заразом,

- број уинулих животиња,
- да ли је организован карантин за заражене животиње,
- шта се чини са уинулим животињама,
- предузете мјере за утврђивање узрочника и преноса заразних болести,
- предузете мјере ради забране употребе меса и месних производа за исхрану људи,
- опасност по живот и здравље људи.

15) ако се ради о заразној болести код биља (епифитија):

- врста заразне болести биља,
- гдје и када су ове појаве примјечене,
- на којим културама,
- колике површине су захваћене епифитијама (изражено у хектарима),
- узроци појаве биљних болести,
- предузете мјере ради спречавања ширења заразних болести биља.

16) ако се ради о радиолошко - хемијско - биолошкој контаминацији:

- подручја односно објекти гдје је настала контаминација,
- врста контаминације,
- површина захваћена контаминацијом (изражено у м²),
- број контаминираних људи (теже и лакше),
- које су мјере предузете или се предузимају ради деконтаминације и отклањања насталих последица.

17) ако се ради о тровању људи храном или водом:

- гдје и када се примијетила ова појава,
- број људи затрованих храном или водом,
- које су мјере предузете за отклањање узрока тровања,
- број људи смјештених у медицинске центре (лакше и теже обољели),
- број смртних случајева људи.

18) ако се ради о оштећењу електричне или водоводне мреже, нафтовода, плинотова (гасотова) телекомуникација или саобраћајне мреже:

- подручја захваћена оштећењима;
- колико ће трајати или траје прекид снабдијевања;
- предузете мјере на спречавању тежих последица које би могле настати овим прекидима.

19) ако се ради о проналажењу неексплодираних убојних средстава (НУС):

- мјесто проналазака НУС-а, количина и врста НУС-а;
- предузете мјере обезбјеђења;
- ко врши обезбјеђење простора;
- да ли су предузете мјере за уклањање или уништење НУС-а;
- ко је извршио уклањање или уништавање пронађеног НУС-а.
- податке о повријеђеним и настрадалим од НУС-а или мина, провођење активности у спасавању кроз тзв. "Брзи одговор"

20) ако се ради о терористичким активностима:

- мјесто терористичког напада;
- податке о броју повријеђених и погинулих људи и оштећена материјална добра;
- које су мјере предузете на спашавању повријеђених људи.

Члан 47.

Свака информација која се доставља оперативном центру ЦЗ треба да садржи оне податке који су предвиђени појединачно за сваку од природних и других несрећа обухваћених тач. 1. до 20. члана 46. овог Правилника.

Информације из става 1. овог члана, давалац информације треба достављати надлежном оперативном центру ЦЗ средствима предвиђеним у одредби ст. 1. и 2. члана 17. овог Правилника.

V. ЗНАЦИ ЗА УЗБУЊИВАЊЕ И ПОСТУПЦИ ГРАЂАНА У СЛУЧАЈУ ОБЈАВЉИВАЊА ЗНАКА ЗА УЗБУЊИВАЊЕ

1. Заједничке одредбе

Члан 48.

Знаци за узбуњивање предвиђени овим Правилником јединствени су за подручје Федерације БиХ и користе се на начин и под условима који су утврђени овим Правилником.

Члан 49.

Знаци за узбуњивање имају за циљ да се грађани благовремено упозоре да пријети непосредна опасност или је настала одређена опасност, како би одмах по сазнању за дати сигнал могли предузети одговарајуће радње и поступке у циљу заштите свог живота и здравља и чланова своје породице и имовине од могућег дјеловања настале опасности од природне или друге несреће.

2. Знаци за узбуњивање

Члан 50.

Знаци за узбуњивање грађана, за случај појаве природне или друге несреће, су:

- 1) **знак опште опасности,**
- 2) **знак престанка опасности.**

Члан 51.

Знаци за узбуњивање су сигнали који се емитују пнеуматском, електричном, електронском или ручном сиреном на следећи начин:

- 1) сигнал "**општа опасност**", емитује се завијајућим тоном у трајању од 100 секунди, с тим да се у току прва четири сата, знак опште опасности понавља више пута;
- 2) сигнал "**престанак опасности**" емитује се једноличним тоном у трајању од 60 секунди.

Графички приказ сигнала за узбуњивање из става 1. овог члана, одштампан је на обрасцу број 13. који се налази у прилогу овог Правилника и чини његов саставни дио.

Члан 52.

Сигнал за узбуњивање емитује се у случајевима појава опасности од следећих природних или других несрећа:

- 1) сигнал "**општа опасност**" емитује се у тренутку када грађанима и материјалним добрима пријети опасност од појаве плавног вала који настаје од рушења или прелијевања брана на хидроакумулацијама или великог пожара или кретању радиоактивног облака или појаве већих количина отровних материја у виду облака из хемијских постројења и другим опасностима, а које могу угрозити животе и здравље већег броја људи на одређеном подручју, а у рату када пријети опасност од артиљеријских или других дејстава или напада из ваздуха на одређеном подручју.
- 2) сигнал "**престанак опасности**" емитује се онда када штаб цивилне заштите који је наредио емитовање сигнала "**опште опасности**" процијени да је престала опасност по људе и материјална добра из тачке 1. овог члана или када је завршено предузимање одговарајућих мјера за провођење заштите и спашавања угрожених људи и материјалних добара.

Члан 53.

Емитовање сигнала за узбуњивање (опште опасности и престанка опасности) врше општински оперативни центри ЦЗ путем сирена из члана 51. став 1. овог Правилника које су намијењене за давање сигнала за узбуњивање којима се управља из ових центара.

Емитовање сигнала "**општа опасност**" врши се онда, када оперативни центар ЦЗ добије податке да пријети опасност или да је настала нека од несрећа, из тачке 1. члана 52. овог Правилника, која може угрозити или је угрозила живот и здравље већег броја људи на одређеном простору. Налог за емитовање сигнала даје руководилац општинске службе цивилне заштите, а у његовој одсутности лице које он овласти.

Члан 54.

Након емитовања сигнала "**општа опасност**", општински оперативни центри ЦЗ који су дали тај сигнал, дужни су поступити на следећи начин:

- 1) ако је емитован сигнал због рушења или прелијевања брана на хидроакумулацији, треба одмах средствима везе обавијестити општинске оперативне центре општина које се налазе низводно од хидроакумулација и општинске оперативне центре сусједних општина које могу бити угрожене плавним валом, о опасности од плавног вала и затражити да се ти подаци одмах емитују путем локалног и кантоналног радија и ТВ, ради упознавања становништва са опасношћу и дати упуте становништву како у тој ситуацији да поступају;
- 2) ако је емитован сигнал због појаве великог пожара, потребно је одмах путем локалног радија и ТВ дати саопштење о појави и мјесту пожара, правцу којим се пожар креће и насељена и друга мјеста која могу бити угрожена пожаром или су већ угрожена, као и упуте становништву на угроженом подручју које поступке требају предузимати;
- 3) ако је емитован сигнал због појаве кретања радиоактивног облака или појаве већих количина отровних материја у виду облака из хемијских постројења, складишта и слично, потребно је одмах путем локалног радија и ТВ или на други погодан начин дати саопштење о тим опасностима, подручју које је захваћено, правцу кретања облака и насељеним мјестима која могу бити угрожена, као и упуте становништву на угроженом подручју о мјерама које треба предузети у овој ситуацији;
- 4) ако је емитован сигнал због артиљеријских или других дејстава или напада из ваздуха, треба одмах дати саопштење о могућностима напада, врсти напада, подручју или циљевима која могу бити нападнути и оријентационом времену напада, као и упуте становништву шта треба предузети на спашавању себе и своје породице, односно шта требају предузети лица која се налазе на радним мјестима у правним лицима, органима власти и другим институцијама на угроженом подручју. Овај сигнал се даје у току рата.

Ако опасности из става 1. овог члана могу угрозити подручје сусједне државе, оперативни центар ЦЗ, најближи граници сусједне државе, дужан је о тој опасности одмах обавијестити и надлежне органе цивилне заштите сусједне државе што се врши према посебним међународним правилима.

Члан 55.

Провјера исправности рада сирена из одредбе става 1. члана 51. овог Правилника врши се сваког првог у мјесецу у 12 сати давањем знака опште опасности што непосредно врше општински оперативни центри ЦЗ, односно кантонални оперативни центри ЦЗ у општинама у којима не ради општински оперативни центар ЦЗ. Када се утврди да сирене не раде у том случају кантонални оперативни центри ЦЗ су дужни предузети одговарајуће мјере да се одмах отклоне утврђени недостаци и сирене доведу у исправно стање.

Организовање и вршење послова из става 1. овог члана врши кантонална управа цивилне заштите у сарадњи са општинским службама цивилне заштите општине на подручју кантона.

3. Поступци грађана на знак за узбуђивање

Члан 56.

Када грађани чују сигнал "**општа опасност**" или на други начин сазнају за појаву опасности, требају одмах да поступају на сљедећи начин:

1) ако се ради о појави плавног вала, грађани су дужни, ако имају времена, предузети следеће поступке:

- у стану или кући искључити електричне и друге инсталације и затворити воду;
- намјештај, питку воду и животне намирнице склонити на више дијелове куће или стана;
- узети неопходне личне ствари (личне документе, новац, транзистор, ћебе и др.) и склонити се на безбједно мјесто, односно мјесто које не може бити угрожено плавним валом и на том мјесту сачекати емитовање сигнала за "**престанак опасности**", а након тог сигнала поступати по наређењима и упутствима општинског штаба цивилне заштите или повјереника цивилне заштите.

2) ако се ради о појави великог пожара, грађани требају, ако имају времена, предузети сљедеће поступке:

- у стану или кући искључити све електричне апарате и затворити довод гаса;
- затворити врата и прозоре да би се спријечило струјање ваздуха и разбуктавање пожара;
- узети неопходне ствари (одјећу, обућу, храну, лична документа, новац и друге вриједности), а затим напустити зграду и склонити се на безбједно мјесто;
- укључити се у акцију локализовања и гашења пожара, према наредбама општинског штаба цивилне заштите или повјереника цивилне заштите.

3) ако се ради о појави радиоактивног облака или појави већих количина отровних материја у виду облака из хемијских постројења или складишта, грађани требају предузети сљедеће поступке:

- уколико се нађу на улици, на радном мјесту, у стану или другим мјестима смирено и без панике отићи у најближе склониште или друго мјесто погодно за склањање, ако таква мјеста постоје;
- уколико су у могућности, требају понијети средства за личну РХБ заштиту или приручна средства од којих се могу направити одређена заштитна средства и та средства користити док постоји опасност од радиоактивног облака, односно отровних материја;
- понијети средства за пружање прве медицинске помоћи, дезинфекциона средства и приручна средства за деконтаминацију, ако таквим средствима располажу;
- након извршеног склањања даље треба поступати према упутствима повјереника цивилне заштите или општинског штаба цивилне заштите.

Члан 57.

Када се емитује сигнал за "**престанак опасности**", грађани су дужни да се укључе у акцију заштите и спасавања коју проводе јединице и повјереници цивилне заштите и службе заштите и спасавања, као што је учешће на пружању прве помоћи, рашчишћавању терена, деконтаминацији и осталим задацима које грађани могу да врше, односно треба да напусте склониште и друге заштитне објекте у којима су се налазили и вратити се у своје куће или станове или на своја радна мјеста.

Члан 58.

У циљу упознавања грађана и лица у радном односу са знаковима за узбуњивање из члана 50. овог Правилника, морају се у свим стамбеним, управним, пословним и другим зградама и објектима у којима грађани и запослена лица живе и раде, на видом мјесту истаћи знаци за узбуњивање.

Истицање знакова за узбуњивање, у смислу става 1. овог члана, дужни су да изврше следећи органи и то:

- 1) општинска служба цивилне заштите - у свим стамбеним зградама и јавним мјестима на подручју општине и у зградама у којима су смјештени општински органи власти и у мјесним заједницама;
- 2) кантонална управа - у свим зградама у којима су смјештени кантонални органи власти;
- 3) Федерална управа - у свим зградама у којима су смјештени федерални органи власти;
- 4) надлежни орган у правним лицима - у свим управним и пословним зградама у којима бораве и раде запосленици тих правних лица.

Истицање знакова за узбуњивање према ставу 2. овог члана, извршиће се у року од шест мјесеца од дана ступања на снагу овог Правилника.

VI. ОПЕРАТИВНИ ЦЕНТАР ЦЗ ГРАДА

Члан 59.

Све одредбе овог Правилника које се односе на организовање, начин рада и функционисање општинских оперативних центара ЦЗ примјењују се и на организовање, начин рада и функционисање градског оперативног центра ЦЗ.

VII. НАДЗОР НАД ПРИМЈЕНОМ ОВОГ ПРАВИЛНИКА

Члан 60.

Надзор над примјеном овог Правилника у федералним и кантоналним органима управе и општинским и градским службама цивилне заштите и другим органима и правним лицима који имају обавеза према овом Правилнику, врши Федерална управа.

VIII. ШТАМПАЊЕ ОБРАЗАЦА И ЗНАКОВА ЗА УЗБУЊИВАЊЕ

Члан 61.

Федерална и кантоналне управе цивилне заштите и општинске службе цивилне заштите дужни су извршити штампање потребног броја образаца службене забиљешке број 1. из члана 17. став 1, образац број 2 из члана 31. став 2. и образац бр. 4/1 до 12 из члана 37. став 2. овог Правилника у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог Правилника.

Члан 62.

Штампање знакова за узбуњивање са упутствима о поступцима грађана на објављени сигнал опасности врше кантоналне управе цивилне заштите и потребан број примјерака достављају органима и правним лицима из одредбе става 2. члана 58. овог Правилника ради њиховог истицања на објектима и зградама из члана 58. став 1. овог Правилника.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о организовању и функционисању Центара осматрања и обавјештавања ("Службене новине Федерације БиХ", број 9/05).

Члан 64.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 01-02/2-15/07
12. јануара 2007. године
Сарајево

Директор
Алија Тихић, с. р.